

Kweekervaringen met de Pauwoogpijlstaart

tekst:
**Wim Klein
Schiphorst**

Pijlstaartvlinders zijn door hun kleuren en grootte geliefde soorten om te kweken. Om zo groot te worden verorberen de rupsen enorm veel voedsel, hetgeen bij omstanders wel eens wat vragen oproept over de activiteiten van de vlinderkweker.

Het begon allemaal op 7 juni 1993. Broeder Frans Melkert van de Abdij in Egmond belde me dat hij twee vrouwtjes van de Pauwoogpijlstaart had en hij wist dat ik die nog wilde fotograferen. Hij kwam daarom die donderdagmiddag met de vlinders naar Heiloo. Er was echter zoveel te bekijken en te bespreken dat de fotosessie in het gedrang kwam en hij de Pauwoogpijlstaart-dames bij mij achterliet. De opnamen verliepen probleemloos, omdat ze zich zeer professioneel van alle kanten lieten fotograferen.

Het 'lokkastje'

Diezelfde avond heb ik ze in het 'lokkastje' gezet. Dit is een simpel hokje, met aan de boven- en voorkant gaas en bovenin een plastic bakje met een gat in de bodem. Doordat de vrouwtjes die in het kastje zitten geurstoffen verspreiden, komen de mannetjes van verre aanvliegen en kruipen via de opening naar binnen.

Diezelfde nacht was het meteen raak! De volgende ochtend zag ik al van verre dat er drie Pauwoogpijlstaarten aanwezig waren. De paring van het ene stelletje duurde de hele dag. Daarna zette ik het bevruchte vrouwtje apart in een bak met wilgetakken. Ook het tweede vrouwtje werd bevrucht, waarna ik het mannetje vroeg in de avond weer liet uitvliegen.

De vrouwtjes legden op 9 en 10 juni naar schatting samen 80 tot 100 eitjes verspreid over de bladeren, takken, wanden en het deksel van de kweekbak. Ook hen liet ik daarna wegvliegen.

Piepkleine rupsen

Tussen 23 en 26 juni verschenen de rupsjes. In het begin zoek je je wezenloos en heb je moeite om er enkele terug te vinden. Vooral het verversen van het voer was daardoor een tijdrovend karwij. De volgende procedure beviel me het best. Elke twee dagen enkele verse wilgetakken toevoegen. In het begin na drie keer, later na twee keer aanvullen de hele zaak verversen en de bodem reinigen van keutels. De meeste rupsen zitten dan op de laatst toegevoegde takken. Alle 'verbruikte' takken heb ik in een aparte bak gelegd met enkele verse takjes er op. Eventuele achterblijvers vind je dan een dag later op die verse takjes. Op 18 juli waren de rupsen 30-40 mm lang, op 30 juli al 55-60 mm. Als beginnend vlinderkweker verbaas je je over de omvang van de consumptie van de 'kudde'. Als je 86 rupsen groot moet brengen, moet je niet verbaasd zijn als de buurman vraagt of je soms konijnen houdt.

foto: Wim Klein Schiphorst

Nieuwsgierig geworden naar de vraatzucht ben ik rupsen en voedsel op 31 juli gaan wegen. De 86 rupsen wogen precies 257 gram, per stuk dus gemiddeld 3 gram. Aan wilgetakken kregen ze 1000 gram proviand voorgezet. Daar was 24 uur later nog 569 gram van over. Er was dus 431 gram verorberd (inclusief eventueel vochtverlies door verdamping).

Na enkele weken en zeer veel wilgebladeren zijn de rupsen 6-7 cm lang en volgroeid.

Dat was 'de man' circa 5 gram. Een duidelijke verklaring voor de enorme hoeveelheid keutels. Geen wonder dus dat de rupsen in enkele dagen doorgroeiden naar 60-70 mm met een gemiddeld gewicht van 4 gram. Dat was mijn laatste meting want de grootste rupsen werden donkerder van kleur, stopten met eten en begonnen in de laag aarde te wroeten. Op 5 augustus verpopte de eerste en 25 augustus de laatste. Twee maanden later bleken er inderdaad 86 poppen in de grond te zitten.

Overwintering

De winter werd in een onverwarmd schuurtje doorgebracht. Een aantal pop-

pen heb ik zorgvuldig verpakt en per post naar andere belangstellenden verstuurd of persoonlijk overhandigd.

De winter ging voorbij en het werd mei 1994. Al enkele weken was mijn eerste gang 's morgens naar de vlinderkas. Op 8 mei was het raak: de eerste Pauwoogpijlstaart. Op 10 mei weer een en op 13 mei maar liefst 5 stuks.

Ik dacht dat toen de lawine wel zou losbarsten. Maar dat viel tegen of ... mee. Mooi verdeeld over de weken kwamen de vlinders tevoorschijn, na die topdag nooit meer dan 3 op één dag. De meeste vlinders ontpopten na 23.00 uur. Pas op 3 juli kwam de laatste uit.

Opvallend is de risico-spreiding bij deze vlinder. De eitjes werden op 2 dagen gelegd, de rupsen kwamen in een tijdsbestek van 4 dagen uit de eitjes, het verpoppen werd gespreid over 20 dagen en de vlinders kwamen uit in een tijdsbestek van 56 dagen. Er liggen nu nog enkele poppen te wachten ...op 1995? Maar misschien zijn ze wel dood, aangezien er enkele geheel uitgedroogd en hol bleken te zijn.

Inmiddels is de derde generatie op komst. Twee vrouwtjes uit de kweek hebben gepaard met een 'wild' mannetje. Ik weet dat omdat ik elke vlinder die uitvliegt met een oranje acrylstreepje merk. De buurman kan weer vragen of ik konijnen houd.

P.S. Poppen zijn beschikbaar voor serieuze geïnteresseerden. Ruilen tegen andere inheemse soorten heeft mijn voorkeur (072-128856).

De Pauwoogpijlstaart is met gesloten vleugels vrijwel onzichtbaar op een boomstam. De achtervleugels tonen bij gevaar echter twee afschrikkende ogen.

foto: Harold van de Oetelaar